

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Το ιδιωτικό αυτοκίνητο μίας οικογένειας είναι καταναλωτικό αγαθό, ενώ το ίδιο αυτοκίνητο, αν ανήκει σε μία εταιρεία, είναι κεφαλαιουχικό αγαθό.

Σωστό (Η ταξινόμηση εξαρτάται από τη χρήση)

β. Το πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά τη χρηματική αξία της παραγωγής μίας οικονομίας σε τρέχουσες τιμές.

Λάθος (πραγματικό → σταθερές τιμές, ονομαστικό → τρέχουσες τιμές)

γ. Οι εμπορικές τράπεζες επιδιώκουν τη μεγιστοποίηση των κερδών και ταυτόχρονα την ελαχιστοποίηση του κινδύνου τον οποίο αναλαμβάνουν.

Σωστό (Σελ. 153 σχολικού)

δ. Στη φάση της κρίσης, η οικονομία βρίσκεται στην κορυφή του κύκλου, δηλαδή στο τελευταίο στάδιο της ανοδικής της πορείας.

Σωστό (Σελ. 165 σχολικού)

ε. Αντίστροφα προοδευτικός φόρος είναι εκείνος του οποίου ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται, καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση.

Λάθος (Αυτός είναι ο προοδευτικός φόρος)

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Αν το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές ήταν 10.000 χρηματικές μονάδες το έτος 2023 και ο Δείκτης Τιμών (Δ.Τ.) για το ίδιο έτος ήταν 100, τότε το Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές ήταν:

- α. 100 χρηματικές μονάδες
- β. 10.000 χρηματικές μονάδες
- γ. 10.100 χρηματικές μονάδες
- δ. 1.000.000 χρηματικές μονάδες

Λύση: β. $\Delta T=100$, έτος βάσης, $AEΠ_{ΠΡ} = AEΠ_{ON} = 10.000$

2. Σε μία οικονομία ο πληθυσμός είναι 10.000 άτομα. Οι απασχολούμενοι είναι 6.000 άτομα και οι άνεργοι είναι 3.000 άτομα. Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός είναι:

- α. 1.000 άτομα
- β. 7.000 άτομα
- γ. 4.000 άτομα
- δ. 100 άτομα

Λύση: α.

Εργατικό Δυναμικό = Απασχολούμενοι + Άνεργοι
 $= 6.000 + 3.000 = 9.000$

πληθυσμός = Εργατικό Δυναμικό + Μη Ενεργοί Οικονομικά \Leftrightarrow
 $\Leftrightarrow 10.000 = 9.000 + \text{Μη Ενεργοί Οικονομικά} \Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow \text{Μη Ενεργοί Οικονομικά} = 1.000$

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Να περιγράψετε τις συνέπειες του πληθωρισμού στα σταθερά χρηματικά εισοδήματα. **(μον. 15)**

Όταν αυξάνεται το επίπεδο των τιμών, το πραγματικό εισόδημα μειώνεται και αντίστροφα. Ας δούμε ποιους πλήττει και ποιους ευνοεί ο πληθωρισμός.

α) Σταθερά χρηματικά εισοδήματα

Είναι φανερό ότι ο πληθωρισμός πλήττει όλα τα άτομα που το χρηματικό τους εισόδημα είναι σταθερό ή αυξάνεται με ρυθμό μικρότερο από το ρυθμό του πληθωρισμού, γιατί σε αυτήν την

περίπτωση μειώνεται το πραγματικό τους εισόδημα και, κατά συνέπεια, το βιοτικό τους επίπεδο. Τα άτομα αυτά είναι οι συνταξιούχοι, οι μισθωτοί και γενικά οι υπάλληλοι, που ο μισθός τους δεν αναπροσαρμόζεται συχνά. Αντίθετα, ο πληθωρισμός ευνοεί, ή τουλάχιστον δεν πλήττει, τα άτομα που το εισόδημά τους προέρχεται από κέρδη, γιατί τα κέρδη συνήθως αυξάνονται μαζί με τον πληθωρισμό. Αξίζει να σημειώσουμε ότι πολλές κατηγορίες μισθωτών μπορεί να προφυλάσσονται από τον πληθωρισμό με ρήτρες για αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή (ΑΤΑ). Αυτό σημαίνει ότι το συμβόλαιο εργασίας περιλαμβάνει κι έναν όρο (ρήτρα) για αυτόματη αύξηση των αποδοχών ίση με το ρυθμό του πληθωρισμού. Σε αυτήν την περίπτωση δεν επέρχεται μείωση της αγοραστικής δύναμης.

β. Από τα είδη ανεργίας να περιγράψετε την ανεργία τριβής. (μον. 10)

Μονάδες 25

Ανεργία τριβής: Ανεργία τριβής είναι εκείνη η οποία οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας, για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση. Η ανεργία τριβής οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους άνεργους εργάτες. Επίσης μπορεί να οφείλεται στη γεωγραφική απόσταση μεταξύ της περιοχής όπου υπάρχει ανεργία και αυτής όπου υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας. Γενικότερα οφείλεται στην έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος πληροφοριών για ύπαρξη ανέργων και επιχειρήσεων με κενές θέσεις εργασίας.

ΘΕΜΑ Γ

Ένα άτομο Α κάνει κατάθεση όψεως σε μία εμπορική τράπεζα ύψους 100.000 ευρώ. Από τα χρήματα αυτά η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Β, που με τη σειρά του ανοίγει λογαριασμό όψεως στην ίδια τράπεζα.

Από την κατάθεση όψεως του Β, η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Γ, το οποίο καταθέτει στην ίδια τράπεζα όλο το ποσό σε λογαριασμό ταμιευτηρίου.

Γ1. Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων είναι 10%, ποια είναι η ποσότητα χρήματος που δημιούργησε η εμπορική τράπεζα;

Μονάδες 10

Από την κατάθεση των 100.000 € η τράπεζα κρατάει ως ελάχιστα διαθέσιμα το 10 % (δηλ. 10.000 €) και χορηγεί δάνειο 90.000€ στον Β.

Ο Β καταθέτει ξανά τα 90.000 €, οπότε η τράπεζα κρατάει ως διαθέσιμα το 10 % των 90.000 € (δηλ. 9.000 €) και χορηγεί νέο δάνειο 81.000€ στον Γ. Ο Γ καταθέτει τα 81.000 €.

Άρα τα «νέα» χρήματα που δημιούργησε η τράπεζα είναι:

- 90.000€ (πρώτο δάνειο)
- 81.000€ (δεύτερο δάνειο)

Συνολικά:

$90.000 + 81.000 = \underline{171.000€}$

Γ2. Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων αυξηθεί σε 20%, ποια είναι η νέα ποσότητα χρήματος που δημιουργείται από την εμπορική τράπεζα (μον. 8) και πόσο μεταβάλλεται η ποσότητα χρήματος που δημιουργεί η εμπορική τράπεζα; (μον. 4)

Μονάδες 12

Με ποσοστό ρευστών διαθεσίμων 20% η πορεία έχει ως εξής:

Ο Α καταθέτει 100 000 €.

- Η τράπεζα κρατάει $0,2 \cdot 100.000 = 20.000\text{€}$ ως ελάχιστα διαθέσιμα.
- Δανείζει στον Β το υπόλοιπο: $100.000 - 20.000 = 80.000\text{€}$

Ο Β καταθέτει τα 80.000€.

- Η τράπεζα κρατάει $0,2 \cdot 80.000 = 16.000\text{€}$ ως ελάχιστα διαθέσιμα.
- Δανείζει στον Γ το υπόλοιπο: $80.000 - 16.000 = 64.000\text{€}$

Ο Γ καταθέτει τα 64.000 € (λογαριασμός ταμιευτηρίου).

Άρα τα «νέα» χρήματα που δημιούργησε η τράπεζα είναι:

- 80.000€ (πρώτο δάνειο)
- 64.000€ (δεύτερο δάνειο)

Συνολικά:

$$80.000 + 64.000 = \underline{144.000\text{€}}$$

$$\text{Μεταβολή: } 144.000 - 171.000 = \underline{-27.000\text{€}}$$

Γ3. Να αναφέρετε, ονομαστικά, τις τρεις βασικές λειτουργίες του χρήματος που το καθιστούν απαραίτητο για την οικονομική οργάνωση της κοινωνίας.

Μονάδες 3

Οι βασικές λειτουργίες του χρήματος που το καθιστούν απαραίτητο για την οικονομική οργάνωση της κοινωνίας είναι οι εξής:

- α) Μέσο συναλλαγής
- β) Μονάδα μέτρησης αξίας
- γ) Μέσο διατήρησης αξιών

ΘΕΜΑ Δ

Σε μία υποθετική οικονομία, η οποία χρησιμοποιεί δεδομένη τεχνολογία και απασχολεί πλήρως και αποδοτικά (ορθολογικά) όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της, παράγονται δύο μόνο αγαθά, τα Χ και Ψ.

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας του Χ σε όρους Ψ	Κόστος Ευκαιρίας του Ψ σε όρους Χ
A	2.000	;		
			;	;
B	800	4.800		
			;	;
Γ	0	;		

Δ1. Αφού μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα, να συμπληρώσετε τα έξι (6) κενά με το ερωτηματικό, κάνοντας τους αναγκαίους υπολογισμούς.

Να λάβετε υπόψη σας ότι:

- Όταν η οικονομία παράγει 2.000 μονάδες του αγαθού Χ, τότε όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Χ.
- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους Χ μεταξύ των συνδυασμών Β και Γ εκφράζεται με θυσία 1 μονάδας του αγαθού Χ για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού Ψ.
- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους Ψ μεταξύ των συνδυασμών Β και Α εκφράζεται με θυσία 8 μονάδων του αγαθού Ψ για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού Χ.

Μονάδες 6

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας του Χ σε όρους Ψ	Κόστος Ευκαιρίας του Ψ σε όρους Χ
A	2.000	0		
			4	0,25
B	800	4.800		
			2	0,5
Γ	0	6.400		

Από υπόθεση:

Στον A όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Χ. Άρα, $\Psi_A = 0$.

$$B\Gamma: KE_{\Psi \rightarrow X} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = \frac{1}{2} = 0,5$$

$$AB: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = \frac{8}{2} = 4$$

Και:

$$AB: KE_{\Psi \rightarrow X} = \frac{1}{KE_{X \rightarrow \Psi}} = \frac{1}{4} = 0,25$$

$$B\Gamma: KE_{X \rightarrow \Psi} = \frac{1}{KE_{\Psi \rightarrow X}} = \frac{1}{0,5} = 2$$

$$B\Gamma: KE_{\Psi \rightarrow X} = \frac{\Delta X}{\Delta \Psi} = 0,5 \Leftrightarrow \frac{800 - 0}{\Psi_{\Gamma} - 4.800} = 0,5 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 1.600 = \Psi_{\Gamma} - 4.800 \Leftrightarrow \Psi_{\Gamma} = 6.400$$

Δ2. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού Χ θα θυσιαστούν, για να παραχθούν οι 1.000 τελευταίες μονάδες του αγαθού Ψ.

Μονάδες 8

Άρα θα πάμε από τις 5.400 στις 6.400

Συνδυασμοί	Χ	Ψ
------------	---	---

B	800	4.800
B'	$X_{B'}$	5.400
Γ	0	6.400

$$B'Γ: KE_{X \rightarrow \Psi} = 2 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 2 \Leftrightarrow \frac{6.400 - 5.400}{X_{B'} - 0} = 2 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow X_{B'} = \frac{1.000}{2} \Leftrightarrow X_{B'} = 500$$

Θυσιάζονται $500 - 0 = 500$ μονάδες X.

Δ3. Να βρείτε με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας αν ο συνδυασμός Z ($X=900$, $\Psi=4.300$) είναι εφικτός, μέγιστος ή ανέφικτος (απαιτείται να γίνουν οι κατάλληλοι υπολογισμοί).

Μονάδες 7

Συνδυασμοί	X	Ψ
A	2.000	0
A'	900	$\Psi_{A'}$
B	800	4.800

$$A'B: KE_{X \rightarrow \Psi} = 4 \Leftrightarrow \frac{\Delta \Psi}{\Delta X} = 4 \Leftrightarrow \frac{\Psi_{A'} - 0}{2.000 - 900} = 4 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \Psi_{A'} = 4.400$$

Δ4. Το έτος 2023 η υποθετική οικονομία παράγει τον συνδυασμό B. Αν η τιμή του αγαθού X το αντίστοιχο έτος ήταν 3 χρηματικές μονάδες και το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές το ίδιο έτος ήταν 21.600 χρηματικές μονάδες, να υπολογίσετε την τιμή του αγαθού Ψ.

Μονάδες 4

$$ΑΕΠ_{ON} = P_X \cdot X + P_\Psi \cdot \Psi \Leftrightarrow 21.600 = 3 \cdot 800 + P_\Psi \cdot 4.800 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow P_\Psi \cdot 4.800 = 19.200 \Leftrightarrow P_\Psi = 4 \text{ χρηματικές μονάδες}$$